Datum vergadering	12 november 2026
Omschrijving agendapunt	Voorstel tot het indienen van een positieve zienswijze op de herijking financieringssystematiek en de Bijdrageverordening RUD Zeeland 2028
Portefeuillehouder	Wethouder C. Simons

Samenvatting

Van de RUD Zeeland hebben wij de herijking van de financieringssystematiek en de Bijdrageverordening RUD Zeeland 2028 ontvangen. Uw raad is in de gelegenheid gesteld om uiterlijk op 2 december 2026 een zienswijze in te dienen op deze stukken. Wij stellen voor een positieve zienswijze in te dienen op de herijking financieringssystematiek en wijziging bijdrageverordening. Wij volgen daarmee het advies van de begeleidingscommissie.

Aan de raad,

Met dit voorstel leggen wij de herijkte financieringssystematiek en Bijdrageverordening RUD Zeeland 2028 aan u voor. Uw raad heeft de gelegenheid om uiterlijk op 2 december 2026 een zienswijze in te dienen op de stukken.

Aanleiding

Het algemeen bestuur van RUD Zeeland besloot in december 2025 om de financieringsstructuur te herijken met als doelstelling dat deze eenvoudiger, inzichtelijker en duidelijker wordt. De huidige systematiek stamt in de basis uit 2016. De onderliggende kentallen, frequenties en normen zijn sinds 2019 niet meer geactualiseerd en de verdeelsleutels zijn sindsdien niet aangepast aan de gegroeide en gewijzigde taakomvang.

Op 20 juni 2024 hebben de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het Interprovinciaal Overleg, het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en Omgevingsdienst NL een voorkeursmodel voor de financiering van omgevingsdiensten vastgesteld. Ook de invoering van de Omgevingswet in 2024 vraagt om herijking van financieringssystematiek. Tegen deze achtergrond is opdracht gegeven om de financieringssystematiek van RUD Zeeland te herijken. Deze opdracht is verstrekt aan het adviesbureau dat ook betrokken was bij het landelijke voorkeursmodel zodat optimaal gebruik gemaakt is van landelijke expertise.

Op 7 september 2026 heeft het algemeen bestuur van RUD Zeeland een voorgenomen besluit genomen tot het vaststellen van de herijkte financieringssystematiek en van de ‘Bijdrageverordening RUD Zeeland 2028’ en deze voor zienswijze voor te leggen aan de gemeenteraden en provinciale staten van de deelnemers. Daarna wordt de herijking van de financieringssystematiek en de wijziging van de bijdrageverordening inclusief reactie op de zienswijzen ter besluitvorming voorgelegd aan het algemeen bestuur in de vergadering van 17 december 2026.

Opzet: 3 sporen

De herijking is opgeknipt in drie sporen, zodat de effecten afzonderlijk zichtbaar worden:

Spoor 1 – Aanpassing van de systematiek.

Spoor 2 – Actualisatie van kentallen, frequenties en verdeelsleutels.

Spoor 3 – Actualisatie van het beleid (Uitvoerings- & Handhavingsstrategie).

Het actualiseren van regionale doelen en ambities en het doorrekenen in de begroting valt buiten de scope van dit traject. Later volgt separaat een plan van aanpak voor de uitwerking van dit spoor. Eventuele financiële effecten hiervan maken daarmee geen onderdeel uit van de voorliggende herijking.

Kern van de nieuwe systematiek (Spoor 1)

De nieuwe systematiek sluit aan bij het landelijk voorkeursmodel voor de financiering van omgevingsdiensten en leidt tot een eenvoudiger, stabielere en beter uitlegbare financiering, met meer nadruk op het collectieve belang. De nadruk verschuift van het sturen op en het verantwoorden van individuele uren naar het gezamenlijk realiseren van de afgesproken maatschappelijke opgaven (inhoud en prioriteiten).

Bij de financiering wordt het volgende onderscheid gemaakt:

- Genormeerde milieutaken. Hiervoor geldt één regionaal uitvoeringsniveau (= norm).
    - Locatiegebonden taken kennen een vaste prijs per type locatie.
    - Niet-locatiegebonden taken (bodem, asbest, energie, Woo) worden via verdeelsleutels verdeeld.
- Collectieve taken worden evenredig verdeeld.
- Maatwerk wordt per deelnemer afgesproken.
- Bedrijfsvoering wordt naar rato van het ingebrachte takenpakket verdeeld.

Er wordt gewerkt met één integraal uurtarief. Afrekening vindt plaats op begrotingsbasis, met uitzondering van maatwerk (werkelijke kosten). Hiermee ontstaat meer voorspelbaarheid ten opzichte van de huidige systematiek.

Op pagina 13 tot en met 17 van bijlage c Financieringssystematiek RUD Zeeland is de impact van Spoor 1 per onderdeel benoemd.

Actualisatie van kentallen en frequenties (Spoor 2)

De kentallen en frequenties zijn geactualiseerd op basis van een vergelijking met elf omgevingsdiensten en de realisatiecijfers van RUD Zeeland (zie Bijlage d). Ook de verdeelsleutels voor de niet-locatiegebonden taken en de collectieve taken zijn geactualiseerd. Pagina 18 en 19 van Bijlage c beschrijft per onderdeel de aanpak (uitgangspunten) om de kentallen en frequenties te herzien. Pagina 20 tot en met 24 geeft per onderdeel de uitkomsten van de actualisatie weer.

Effect van de herijking van de financieringssystematiek

Op het totaal van de begroting van RUD Zeeland is de uitkomst budgetneutraal, tussen de deelnemers onderling treden wel herverdeeleffecten op. Op pagina 25 van Bijlage c Financieringssystematiek RUD Zeeland is de financiële impact voor alle deelnemers inzichtelijk gemaakt.

De herverdeeleffecten van spoor 1 hebben minder impact op de individuele deelnemersbijdragen dan die van spoor 2 (pagina 27 van bijlage c).

Het invoeren van een nieuwe systematiek (spoor 1) leidt tot herverdeeleffecten van maximaal -2 tot +4%. Deze herverdeeleffecten ontstaan door: vereenvoudiging van locatietypen, strippenkaartproducten opnemen in de locatieprijs en één integraal uurtarief.

De belangrijkste verklaringen voor de herverdeeleffecten van spoor 2 zijn:

- Verdeling Robuuste RUD: de provincie betaalt voor de Robuuste RUD mee naar rato van haar volledige takenpakket. De actualisatie van de kentallen leidt tot een toerekening van deze middelen aan de milieutaken, maar niet aan de aanvullend ingebrachte plustaken (natuur). Hierdoor daalt per saldo de bijdrage van de provincie.

Verdeling collectieve taken: Verdelen naar evenredigheid, waarbij de provincie 50% van de bijdrage betaalt en de gemeenten gezamenlijk ook 50%. Dit leidt tot een hogere bijdrage van de gemeenten die relatief weinig taken bij de RUD hebben belegd. Dit speelt vooral bij de basistaakgemeenten.

Impact herijking op de deelnemersbijdrage voor Sluis

De huidige deelnemersbijdrage (begroting 2026) van de gemeente Sluis bedraagt € 1.615.000 Na de herijking komt de deelnemersbijdrage van de gemeente Sluis uit op € 1.695.000. Dat houdt in dat een verschil bestaat van € 80.000, ofwel een verhoging van 5%.

Bijdrageverordening

De herijkte financieringssystematiek leidt tot aanpassing van de uitgangspunten voor de berekening van deelnemersbijdragen en daarmee tot een wijziging van de bestaande bijdrageverordening. Het wijzigen van de bijdrageverordening raakt de begroting van de RUD Zeeland. De herijkte systematiek wordt verwerkt in de begrotingen vanaf begrotingsjaar 2028 en is juridisch verankerd in een voorgestelde wijziging van de bijdrageverordening ‘Bijdrageverordening RUD Zeeland 2028’. Begin 2027 starten de werkzaamheden om de ontwerpbegroting 2028 op te stellen en tijdig ter zienswijze aan te bieden aan de deelnemers. Daarom is het noodzakelijk dat de gewijzigde bijdrageverordening in december 2026 vastgesteld wordt.

Advies begeleidingscommissie

De begeleidingscommissie is akkoord, met inachtneming van de gemaakte opmerkingen.

Webinar

Op 23 september 2026 heeft RUD Zeeland een webinar georganiseerd. De link om het webinar te herbekijken is https://youtu.be/P2_8FGpPuZo en is toegezonden aan de raden en staten, evenals de presentatie die is gegeven en de antwoorden op de gestelde vragen (bijlagen i. en j.) .

Zienswijze

De financieringssystematiek is gebaseerd op het landelijk voorkeursmodel. De systematiek zoals die nu voorligt voor RUD Zeeland is opgesteld door het adviesbureau dat ook betrokken was bij het opstellen van het landelijke voorkeursmodel. Hiermee is optimaal gebruik gemaakt van landelijke expertise en zijn vergelijkingen gemaakt met andere omgevingsdiensten.

De financieringssystematiek is vaak onderwerp van discussie geweest als het gaat om de oneerlijke verdeelsleutel voor generieke (collectieve) kosten. Met de nieuwe systematiek betaalt de provincie 50% van de collectieve kosten en de gemeenten gezamenlijk 50 %. De verdeelsleutel voor de collectieve taken voor de gemeente Sluis wijzigt daarmee van 7,6% in 3,8%.

Desondanks stijgt als gevolg van alle herverdeeleffecten de bijdrage voor de gemeente Sluis met 5%.

In onze beleving is nu een eenvoudiger, stabielere en beter uitlegbare financiering opgesteld, met meer nadruk op het collectieve belang. Een systematiek die meerjarig rechtvaardig is. De nadruk verschuift van het sturen op en het verantwoorden van individuele uren naar het gezamenlijk realiseren van de afgesproken maatschappelijke opgaven (inhoud en prioriteiten). Het actualiseren van het beleid (spoor 3) waarin de regionale doelen en ambities zijn opgenomen, is daarin een logische volgende stap. Daarin worden regionale prioriteiten bepaald. En kunnen deelnemers beleidsmatig sturen op basis van informatie (o.a. risicoanalyse) van RUD Zeeland. En jaarlijks gezamenlijk accenten zetten.

Motie PvdA en Lijst Babijn

In de raadsvergadering van 24 september 2026 hebben de raadsfracties PvdA en Lijst Babijn een motie ingediend met als onderwerp ‘Grip op resultaten van de RUD Zeeland’. De motie is, na de beraadslaging, door de indieners aangehouden en derhalve niet in stemming gebracht.

In onze beleving sluiten de intenties die in de voorgestelde financieringssystematiek staan, aan op hetgeen de PvdA en Lijst Babijn met deze motie beogen.

Om die reden stellen wij u voor:

1. Kennis te nemen van de herijking financieringssystematiek en de Bijdrageverordening RUD Zeeland 2028;
2. Conform het advies van de begeleidingscommissie via bijgevoegde conceptbrief een positieve zienswijze in te dienen op de herijking financieringssystematiek en de Bijdrageverordening 2028.

Oostburg, 28 september 2026

Hoogachtend,

De secretaris, S.I. de Kievit-Minnaert	De burgemeester, mr. M.M.D. Vermue

Bijlage(n):

a. Brief zienswijze financieringssystematiek en bijdrageverordening
b. AB voorstel herijking financieringssytematiek
c. Financieringssystematiek RUD Zeeland AB
d. Addendum – Actualisatie kengetallen en frequenties
e. Presentatie financieringssystematiek RUD Zeeland
f. Bijdrageverordening RUD Zeeland AB
g. Advies begeleidingscommissie
h. Concept zienswijze
i. Presentatie webinar 23 september 2026
j. Antwoorden op gestelde vragen

DE RAAD VAN DE GEMEENTE SLUIS

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 28 september 2026;

gelet op artikel 48 en 49 van de gemeenschappelijke regeling RUD;

BESLUIT:

1. Kennis te nemen van de herijking financieringssystematiek en de Bijdrageverordening RUD Zeeland 2028;
2. Conform het advies van de begeleidingscommissie via bijgevoegde conceptbrief een positieve zienswijze in te dienen op de herijking financieringssystematiek en de Bijdrageverordening RUD Zeeland 2028.

Sluis, 12 november 2026

DE RAAD VOORNOEMD,

De griffier,	De voorzitter,
drs. C.S. de Vries-Beeke	mr. M. M. D. Vermue